

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.021/2019/6.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró,
Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Kovács Kázmér Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Kovács Kázmér ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Révész Gábor ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.20.815/2018/4/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék 62.P.23.901/2016/38.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 144.000 (száznegyvennégyezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2008. november 28. napján a tulajdonát képező forgalmi rendszámú típusú személygépkocsira az alperessel szolgáltatási szerződést kötött, aminek elválaszthatatlan részét képezte a Szolgáltatási szabályzat. Az alperes ún. N.N. alapú műholdas vagyonvédelmi rendszer (a továbbiakban: védelmi rendszer) keretében vagyonvédelmi szolgáltatás nyújtását vállalta a felperesnek díjfizetés ellenében.
- [2] A szerződés szerint a felperes tudomásul vette, hogy a szolgáltatást az általa megjelölt módon biztosítják, és hogy a kártérítési felelősség összegét maximálják a mindenkor távfelügyeleti havidíj százszorosában. A felperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy a védelmi rendszer működőképes, azt rendeltetésszerű állapotban átvette, a kezelési útmutatót elolvasta és megértette, a kitöltött garanciajegyet megkapta, és az abban szereplő garanciális feltételeket elfogadta. Tartalmazta a szerződés, hogy a szolgáltatás a gépjármű eltulajdonításának megakadályozására szolgál, ezért a felperes azt is tudomásul vette, hogy az alperes semmilyen

felelősséget nem vállal a gépjármű feltörésekor keletkező károkért és következményekért, különös tekintettel a gépjárműből eltulajdonított értéktárgyakra, illetve a gépjárműben bekövetkezett sérülésekre. „Szerződésszegés” cím alatt V.2. pontjában tartalmazta, hogy az előfizető előtt ismert, hogy a védelmi rendszert, a távfelügyeleti-, illetve telefondíjat kedvezményes áron kapja. Ezért tudomásul veszi, hogy ha a szerződés III.1. pontban írt határozott időtartam előtt bármely oknál fogva – ide nem értve a VI.4. pontban írt esetet – megszűnik, úgy az igénybe vett kedvezményt köteles a szolgáltató részére a szerződésben írt módon megfizetni.

- [3] A Szolgáltatási szabályzat 1.1.1 pontja értelmében az alperes üzemelteti a GPS-GSM technológián alapuló, globális helymeghatározó és védelmi rendszert, ami nagy pontossággal képes meghatározni a mozgásban lévő jármű helyzetét, sebességét, haladási irányát, illetve vészhelyzet esetén értesítést küld a felügyeletet ellátó 24 órás diszpécserközpontnak. Az alperes kapcsolatban áll hatósági szervekkel, illetve civil biztonsági szolgálatokkal, akik arra vállaltak kötelezettséget, hogy az átadott, illetve a lekérdezett információkat ellenőrzött adatként kezelik, a bűncselekmények megghiúsítására, az eltulajdonított gépjárművek felderítésére a szükséges intézkedéseket azonnal megteszik. Az ügyfél részére az alperes vállalta: 1. A rendszerhez tartozó járművek elektronikus távfelügyeletét vagyoni védelmi céllal. 2. vészhelyzetben a) a felügyelt jármű helyzetének folyamatos ellenőrzését, b) a mobilegység felügyelete alatt álló érzékelők státuszának folyamatos ellenőrzését, c) a mobilegység és diszpécserközpont közötti, a védelemhez tartozó titkosított üzenetek váltását, d) automatikus riasztást a mobilegységbe programozott védelmi funkciók szerint, e) a jármű sebességének és útirányának nyomon követését digitalizált térképen, f) mindazon szolgáltatásokat, amelyet az elfogást végző szervek vállaltak az alperes felé annak érdekében, hogy az eltulajdonított gépkocsi felderítése és visszajuttatása mielőbb megtörténjen. A szabályzat rögzítette, hogy a vészhelyzet kifejezés alatt a gépjárművel kapcsolatos olyan esemény értendő, ami a gépjármű ellopására utal, és ez az információ beérkezik az alperes diszpécserszolgálatához. A felperes kötelezettséget vállalt, hogy a védelmi rendszert a kezelési útmutatóban leírt módon üzemelteti. Az esetleges nem megfelelő kezelésből adódó károk mentesítik az alperest a kártérítési kötelezettség alól (4.2.7.).
- [4] 2008. november 28. napján a felek egy kiegészítő szerződést is kötöttek a G. W. szolgáltatásra, ami kizárólag a már megkötött és érvényben lévő N.N. szolgáltatási szerződéssel együtt volt érvényes. A szerződés tárgya, hogy az alperes Magyarország területén, ahol a GSM GPRS lefedettség biztosított, folyamatos GPRS ellenőrző kapcsolatot tart fenn a gépjármű és az alperes diszpécserszolgálat között, és ennek keretében az alperes diszpécseri azonnali riasztásként kezelik, ha a gépjármű és a diszpécserszolgálat között a GPRS kapcsolat valamilyen oknál fogva megszakad. A szolgáltatás azonnal aktiválódik a gépjármű gyújtásának levételét követően függetlenül attól, hogy a GPS rendszert beélesítették vagy sem, és mindaddig folyamatosan üzemel, ameddig a gyújtást újra rá nem adják a járműre.
- [5] A www.n.hu felületen közzétett információ szerint az alperes 24 órás felügyelettel végzi a gépjárművek védelmét Magyarország területén belül. A tájékoztató szerint az alperes által működtetett rendszer bekapcsolt állapotban a jogtalan ajtónyitás esetén hang- és fényjelzéssel tudatja a környezetével a feltörés tényét, és erről azonnal értesíti az alperesi diszpécserközpontot is. A rendszer minden indításkor kéri, hogy a gépjármű vezetője azonosítsa magát, és ennek hiányában a rendszer ugyancsak riasztást küld az alperesi diszpécserközpontba.
- [6] A rendszer felperesi gépjárműbe történő beszerelését az alperessel együttműködő Kft. végezte.

- [7] A felperes tulajdonát képező gépjárművet 2010. február 24-én a Sz. uszoda elől – a felperes uszodai tartózkodása alatt – zártöréssel, jogtalan és erőszakos behatolással elvitték. A gépkocsi eltűnését a felperes 21.00 óra körül észlelte. A felperes uszodai tartózkodása alatt a gépkocsi riasztást nem küldött az alperes által üzemeltetett diszpécserközpontba. A jármű eltűnésének észlelését követően a felperes telefonon értesítette az alperes diszpécserszolgálatát, ahonnan tájékoztatták, hogy a gépkocsi helyzetét látják, és az a P.C. mögött álló helyzetben található. Az alperes ezt követően riasztotta a rendőrséget és a saját kivonuló szolgálatát.
- [8] A gépkocsit végül súlyosan megrongált állapotban lelték fel: az ablakokat betörték, *a kerekeit kiszúrták*, a kocsit kívülről összetörték, belsejében az üléseket felvágták, és nagy mennyiségű földet lapátoltak bele. Az alperes két járóautójával a rendőrségi helyszínelés megkezdése után jelent meg.
- [9] A felperes a gépkocsiját 2010 áprilisában megjavíttatta. Az indokolt javítási költség 3.043.752 forint volt, míg a gépjárműben legalább 1.500.000 forint értékcsökkenés keletkezett. A felperes eredménytelenül szólította fel az alperest a gépkocsiban keletkezett kár megtérítésére.
- [10] A védelmi rendszer több szintből tevődött össze: volt a perbeli gépjárműnek saját védelmi rendszere (riasztó), ehhez kapcsolódott az alperes által nyújtott szolgáltatás. Az alperesi műholdas védelmet egy mágneskártya (ún. E. kártya) inaktíválta: ha a kártya a gépjármű 15 méteres körzetén belül volt, akkor a rendszer a gépkocsi használata során nem jelzett riasztást, mert úgy értékelte, hogy a gépjárművet az arra jogosult személy használja.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [11] A felperes módosított keresetében 4.543.752 forint, ennek 2010. február 25. napjától számított, a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a közöttük létrejött szerződés megszegése folytán. Keresete jogszabályi hivatkozása a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 310. §-a, 318. § (1) bekezdése, és 339. § (1) bekezdése volt.
- [12] Előadta, hogy az alperes a vállalt kötelezettségét akkor teljesítette volna szerződésszerűen, ha a gépkocsi feltörését és elindulását követően rögtön megtörténik a jelzés és riasztás, a gépkocsi elindulásának észlelése, az ellopott gépkocsi haladásának megakadályozása, mert ez esetben az elkövetőknek nem lett volna módjuk a járművet megrongálni, abban jelentős kárt okozni. Az alperesi szerződésszegés egyrészt késedelmes teljesítésben (rég. Ptk. 298. §), másrészt hibás teljesítésben (rég. Ptk. 305. § (1) bekezdés) nyilvánult meg. Hivatkozott arra is, hogy a felek szerződése fogyasztói szerződésnek minősül. Kártérítési igénye nem a gépjármű feltörése során keletkezett károk megtérítésére irányult, hanem mindazon javítási költség és értékcsökkenés megfizetésére, amelyek az alperes szerződésszerű teljesítése esetén nem merültek volna fel.
- [13] Az alperes védekezése ismeretében előadta, hogy az E. kártyát nem hagyta a gépkocsiban, azt az uszodába magával vitte. *De ennek hiánya sem jelentené az alperes kárfelelősség alóli mentesülését.* Álláspontja szerint a kártérítési felelősséget korlátozó szerződési rendelkezés a régi Ptk. 200. § (2) és 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis, de a régi Ptk. 314. § (2) bekezdése szerinti korlátozás feltételei is hiányoznak. Az alperes a szerződéskötés kapcsán semmiféle kedvezményt vagy egyéb előnyt nem biztosított a részére. A beszerelést ugyan az Kft. végezte, de az alperes teljesítési segédjeként eljárva, így az alperes felelőssége fennáll.

- [14] Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt jogalapjában és összecszerűségében is vitatta. Vitássá tette, hogy a szerződésük fogyasztói szerződésnek minősülne, mert azt a felperes mint egyéni vállalkozó kötötte. Előadta, hogy a gépkocsi azért nem küldött riasztási jelzést az általa működtetett diszpécserközpontba, mert a G.W. szolgáltatás működtetéséhez szükséges, a jármű műszaki szempontból jogszerű használatát lehetővé tevő E. kártya végig a jármű 15 méteres körzetén belül volt. A kár bekövetkezéséért a felperes felelős. A jármű megtalálásakor kiderült, hogy a felperes az E. kártyát egy táskában a gépkocsi ülése alatt hagyta, a szemle során onnan vette elő. Nem történt jogtalan járműhasználat, ezért nem küldött a rendszer riasztást a diszpécserközpontba. A bejelentést követően haladéktalanul intézkedett, aktiválta a motortiltó funkciót, bekapcsolta a jármű hang- és fényjelzéseit, riasztotta a rendőrséget, saját kivonuló szolgálatát. Maradéktalanul úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható volt, részéről semmilyen késedelmes, illetve hibás teljesítés nem történt.
- [15] Védekezése szerint a szolgáltatási szerződés nem eredménykötelem, az alperes nem vállalt kötelezettséget arra, hogy a felperes gépjárművét nem fogják ellopni, illetve nem kísérlik meg eltulajdonítani. Emiatt szerepel a Szolgáltatási szabályzat 4.5.7 pontjában, hogy a szolgáltató semmilyen bűncselekmény megakadályozására nem vállal kötelezettséget. Azt sem vállalta, hogy megakadályozza a jármű feltörését, illetve megrongálását. Az alperes szolgáltatása nem terjed ki arra, hogy rossz szándékú személyek haragjukat ne tudják a járművön és annak részein levezetni, azaz ne tudjanak a járműben kárt okozni.
- [16] Hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződés bármilyen esetleges kártérítési felelősségét a havi szolgáltatási díj 100-szoros összegében maximálta, ami az adott esetben 450.000 forintot jelent. Kárfelelősségének a korlátozását a felperes által fizetendő havi díjak mértékében kompenzálta.
- [17] Az alperes előadta, hogy a védelmi rendszert nem ő, hanem szerződéses partnere, az Kft. szerelte be, ezért ezt a kft. terheli a szakszerű beszereléssel kapcsolatos felelősség.
- [18] Hivatkozott arra, hogy a Sz. Uszodában ingyenes értékmegőrző üzemel, és csak az ott elhelyezett tárgyakért vállallnak felelősséget. Ennek megfelelően – még abban az esetben is, ha az E. kártya a ruhatárban elhelyezett kabátban lett volna – felelősség kizárólag a felperest terheli, mivel nem gondoskodott annak biztonságos elhelyezéséről. Az E. kártya járműben hagyása vagy ruhatárban elhelyezése a felperes saját felróható magatartása, amire a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében előnyök szerzése céljából nem hivatkozhat.

Az első- és másodfokú ítélet

- [19] Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 4.543.752 forintot, ennek 2010. február 25. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.501.433 forint perköltséget.
- [20] Az elsőfokú bíróság idézte a régi Ptk. 4. § (1), (4), 207. § (1), (2), 209/A. § (1), (2), (3), 314. § (2), 318. § (1), 339. § (1) bekezdését, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § h) pontját, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1), 206. § (1) bekezdését, 215. §-át.
- [21] Rámutatott, hogy a felek között létrejött vegyes tartalmú szerződés alapján a felperesnek az alperessel szembeni keresetösségi joga fennáll akkor is, ha a rendszer beszerelését nem az alperes végezte, hanem egy teljesítési segédnek minősülő másik cég.

- [22] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között fogyasztói szerződés jött létre, ami két, az alperesi felelősséget korlátozó, illetve kizáró rendelkezést tartalmaz: egyrészt a gépjármű feltöréséből keletkezett károkért való felelősséget kizárta, másrészt a kártérítés összecszerúságát 100 havi díj összegére korlátozta. A felperes azonban nem a feltörésből, hanem az attól független, szándékos rongálásból eredő károk megtérítését kérte, ezért a felelősségkizárás erre nem vonatkozott. A helytállási kötelezettség összecszerúságát korlátozó feltétel a régi Ptk. 209. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § h) pontja alapján tisztességtelen.
- [23] A szerződésszegés tárgyában abból kellett kiindulni, milyen szolgáltatást vállalt az alperes. A megbízásra irányuló szerződés nem eredménykötelem. A rendszer működött, az alperes által rögzített naplófájl adatai szerint a rendszer 20 percenként, illetve meghatározott események esetén jelzést küldött az alperesi központnak. Ebből azonban nem feltétlenül következik, hogy a rendszer szerződésszerűen működött. A Szolgáltatási szabályzat szerint a „vészhelyzet” olyan esemény, ami a gépjármű ellopására utal, és ez az információ beérkezik a diszpécserszolgálatához. A vészhelyzet, azaz a riasztási esemény Szolgáltatási szabályzatban megfogalmazott definícióját a régi Ptk. 207. § (2) bekezdése alapján nem lehet úgy értelmezni, hogy ha a jelzés az alperesnek felróható okból nem érkezik be a diszpécserközpontba, akkor az alperes az egyik konjunktív feltétel hiányában mentesülhetne a szerződésszegés következményei alól. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat (rég Ptk. 4. § (4) bekezdés).
- [24] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a gépjármű feltörése, ajtajának jogellenes, erőszakos kinyitása vészhelyzetnek minősült, mert az nyilvánvalóan lopásra utal, és ezt az alperesnek riasztási eseményként kellett volna kezelnie. Ezt támasztja alá a felperes által is igénybe vett szolgáltatás tartalmát leíró, az alperes honlapján szereplő „tájékoztató”, ami a védelmi funkciók között a „jogtalan behatolás elleni védelmet” is tartalmazza, továbbá M.Z., az alperes alkalmazottjának vallomása, aki szerint élesített rendszer mellett a zárszerkezet feltörése és az ajtó kinyitása esetén a rendszernek riasztania kell. A felperes gépkocsijába telepített rendszer úgy működött, hogy a zártöréses ajtónyitást nem érzékelte. Ha azonban a felek megállapodása értelmében az ajtó jogellenes kinyitása is „vészhelyzet”, akkor az ezt nem érzékelő rendszer alkalmatlan a szerződésben vállalt szolgáltatás ellátására, vagyis nem felel meg a szerződéses tulajdonságoknak. **Azt, hogy a rendszernek a jogtalan ajtónyitást** észlelnie kell, az alperes a 2014. szeptember 9. napján kelt nyilatkozatában lényegében maga is elismerte.
- [25] Tévesnek minősítette az elsőfokú bíróság azt az alperesi hivatkozást, hogy a kocsifeltöréskor a riasztás az E. kártya jelenléte miatt maradt el. A jogellenes ajtónyitáshoz fűződő riasztási esemény független az E. kártyától, annak hollététől, mert a kártyát a rendszer csak a gyújtás ráadása esetén ellenőrzi. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság szerint nem volt jelentősége az E. kártya hollétének. Az ajtó jogellenes felnyitása kapcsán elmaradt riasztás az alperes szerződésszegését önmagában megalapozza. A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az E. kártya a kocsiban volt. A rendszer az E. kártya jelenlétét azonban folyamatosan nem ellenőrzi, csak akkor, ha a gyújtás be van kapcsolva.
- [26] Az elsőfokú bíróság szerint alperesi szerződésszegésnek minősül, hogy a rendszert olyan módon üzemeltette, hogy az a jogellenes behatolás jelzésére alkalmatlan volt. A felperesnek a jogellenes behatolásból eredő, a gépkocsiban keletkezett kára nem következett volna be, ha az alperes észleli a behatolást és az elindulást, és a szükséges intézkedéseket azonnal megteszi, mert akkor az elkövetőknek nem lett volna módja és ideje a rongálást végrehajtani.

- [27] A kirendelt gépjármű igazságügyi szakértő szakvéleménye szerint a gépkocsi indokolt javítási költsége 3.043.752 forint volt, a sérülésekkel és azok kijavításával összefüggésben legalább 1.500.000 forint értékcsökkenés következett be. A felperes kára tehát legalább 4.543.752 forint volt, ezért az elsőfokú bíróság szerződésszegéséből eredően az alperest ennek megfizetésére kötelezte a 2010. február 25. napjától számított, a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamattal együtt.
- [28] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett.
- [29] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 63.500 forint másodfokú perköltséget.
- [30] Az alperes eljárási szabálysértésre irányuló hivatkozásait illetően kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság elbírált a kereset jogalapját, hiszen a jogi indokolásában átvette és megismételte a hatályon kívül helyező végzés jogalapot érintő indokait, tehát azokkal egyetértett, és a saját indokolásának részévé tette. A megelőző eljárásban nem volt akadálya, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében helyezze hatályon kívül. A Pp. szabályaiból nem vezethető le olyan kötelezettség, hogy a másodfokú bíróságnak ilyen helyzetben közbenső ítéletet kellene hoznia. A régi Pp. 221. §-ában írt indokolási kötelezettségből ugyanakkor az következik, hogy amennyiben a másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a bizonyítás kiegészítése szükséges, akkor a jogalap körében is ki kell fejtenie álláspontját, hiszen a jogalap fennállása nélkül az összecszerűsége irányuló bizonyítás nyilván nem lenne szükséges (1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 2. pont). Az elsőfokú bíróságot ugyanakkor a hatályon kívül helyező végzésnek a jogalapot érintő indokai nem kötik, azoktól eltérhet, csak a hiányzó bizonyítást kell lefolytatnia. Az alperes által hivatkozott eljárási szabálysértés tehát nem áll fenn, és őt hátrány sem érte abból, hogy a másodfokú bíróság nem közbenső ítéletet hozott.
- [31] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a döntéssel is egyetértett, jogi indokait csak a fellebbezésre tekintettel egészítette ki.
- [32] A felek szerződése szerint az alperes a gépjármű feltörésekor keletkező károkra a felelősségét kizárta. A gépjármű feltörésekor keletkező kár fogalmán a régi Ptk. 207. § (4) bekezdése alapján nem lehet érteni a felperes által érvényesített károkat, amelyek nem a feltöréskor, nem azzal okozati összefüggésben, hanem attól függetlenül, a feltörést követően keletkeztek. Az alperes a felelősségkizáró rendelkezésre alappal nem hivatkozhatott.
- [33] A szerződés 1.1.1. pontja értelmében vészhelyzetnek minősül minden olyan cselekmény, amely a gépjármű ellopására utal, ha az információ a diszpécsterszolgálathoz beérkezett. A másodfokú bíróság szerint vészhelyzetnek kell tekinteni a gépjármű ajtajának jogtalan kinyitását, ami nyilvánvalóan eltulajdonítási szándékra utaló jel, és amire a rendszernek reagálnia kellett volna. G.M. igazságügyi szakértő 2014. július 11. napján kelt véleményében úgy foglalt állást, hogy a zártörést a rendszer nem érzékelte, csak a gyújtást és az E. kártya hiányát érzékelte volna riasztási eseményként. Ez a riasztó konfigurálásából eredt, emiatt a rendszer a jogtalan ajtónyitásra nem reagált. Ha az alperes a szerződés alapján vészhelyzetként vállalja érzékelni a jogtalan ajtónyitást, akkor a rendszert ennek megfelelően kell kialakítani, konfigurálni és működtetni. A berendezés beszerelését és üzembe helyezését végző személy az alperes közreműködőjének minősül, akinek magatartásáért a régi Ptk. 315. §-a alapján az alperes

felelős. Alperesi szerződésszegésként kell értékelni, ha az alperes olyan vészhelyzet észlelését vállalja, amelyet a beépített rendszer nem képes érzékelni.

- [34] Az alperes a fellebbezésében kifejtette, hogy a zártörés ténye nem bizonyított. A régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján azonban neki kellett volna bizonyítania azt a tényállítást, hogy a gépjármű elvitele jogtalan ajtónyitás nélkül történt. A rendelkezésre álló adatokból ugyanis az ellenkezőjére lehet következtetni.
- [35] Az alperes hivatkozott a szerződés felelősségkorlátozó rendelkezésére is, ami álláspontja szerint megfelel a régi Ptk. 314. § (2) bekezdésének. A felek szerződése fogyasztói szerződés, amire a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendeletet alkalmazni kell. Ennek 2. § h) pontja szerint vélelmezni kell a szerződési feltétel tisztességtelenségét, ha az a fogyasztó jogszabályon alapuló jogainak gyakorlását korlátozza. Ezzel szemben súlytalan az az alperesi előadás, hogy ezt árcsökkentéssel ellentételezte, mert a korlátozás fejében biztosított díjelőnyt a szerződésben kellett volna feltüntetni. A vélelmet az alperes nem tudta megdönteni, a feltétel tehát tisztességtelennek minősül.
- [36] A peradatok a másodfokú bíróság szerint is arra utalnak, hogy az E. kártya a gépjárműben maradt. Ennek a régi Ptk. 340. §-a szerinti kötelezettség felperesi elmulasztásában jelentkező következményei azonban nem vonhatók le figyelemmel a PK 36. számú állásfoglalásban írtakra is. A felperes nem tudta és nem is kellett tudnia, hogy a jogtalan ajtónyitás elleni védelem szerződésben vállalt kötelezettsége mellett az E. kártya gépkocsiban hagyásával a rendszer semmilyen vészhelyzetet nem fog észlelni. A rendszer erre való alkalmatlansága folytán a jogtalan ajtónyitás észlelésének elmaradása az alperes szerződésszegő magatartásának minősül, az ezzel okozott kár bekövetkezésében rajta kívül más közrehatása nem állapítható meg. Az ajtó jogtalan kinyitásában a felperesnek semmilyen közrehatása nem volt. A felperesnek nincs olyan kötelezettsége, hogy egy befejezett károkozó magatartás következményeit utólag saját maga hárítsa el. A régi Ptk. 340. §-a szerinti kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettség fennállása azt feltételezi, hogy a károsult tudjon a kárveszély fennállásáról. A kármegosztásnak a másodfokú bíróság szerint nem volt helye.
- [37] Az alperes a kártérítési felelősség jogalapja körében hipotetikus lehetőségeket adott elő a tényállást illetően, de ezeknek a megállapított történeti tényállás mellett nincs relevanciájuk. Így annak, hogy a gépjárművet elmozdítás nélkül is meg lehetett volna rongálni, vagy hogy a felperes megrendelte-e a „C.” szolgáltatást, jelentősége nincs.
- [38] A felperes által érvényesített kár a régi Ptk. 355. § (4) bekezdésének megfelelő, a forgalmi értékcsökkenésben jelentkező tényleges kárból és a sérülések kiküszöböléséhez szükséges indokolt költségből, azaz a gépjármű javítási költségéből tevődött össze. A javítási költségben jelentkező hátrány akkor is felmerül, ha a javításról a károsult egyáltalán nem gondoskodik. A szakszerű javítás ellenértéke az általános forgalmi adót is magában foglaló költséggel azonos függetlenül attól, hogy azt megfizették-e. Amennyiben a gépkocsi javítása kapcsán az áfa megfizetése bármely okból elmaradna, az nem szolgálhat a károkozó alperes javára. A károsult felperes a kártérítés összege felett szabadon rendelkezik, és nincs olyan kötelezettsége, hogy azt arra a célra használja fel, amire tekintettel összepszerűségének meghatározása történt. A másodfokú bíróság szerint a kár összepszerűségére vonatkozó szakértői vélemény annak kiegészítésével együtt megalapozott, helyességéhez kétség nem fér, így a kár összegének bizonyítására alkalmas. Erre is figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [39] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozattal a kereset elutasítását kérte.
- [40] Megsértett jogszabályi rendelkezésként elsőként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését jelölte meg. Kifejtette: mindkét bíróság a döntését arra alapította, hogy az alperes szerződésszegést valósított meg azzal, hogy olyan módon üzemeltette a védelmi rendszert, hogy az a jogellenes behatolás jelzésére alkalmatlan volt. A jogerős ítélet szerint a felperes alappal hivatkozott arra, hogy a jogellenes behatolásból eredő, a gépkocsiban keletkező kára nem következett volna be, ha az alperes észleli a behatolást és a szükséges intézkedéseket azonnal megteszi, mert akkor az elkövetőnek nem lett volna módja és ideje a rongálást végrehajtani. Ezek a megállapítások azonban az alperes szerint részben ellentétesek a bizonyítékokkal, részben logikailag is ellentmondanak egymásnak, illetve nincsenek ok-okozati összefüggésben.
- [41] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes a gépkocsi eltűnését észlelve fél órát várt a diszpécserközpont felhívásával, és erre a késlekedésre semmilyen magyarázatot nem adott, jóllehet 20:49-kor és azt követően két percen belül a gépkocsi riasztórendszerét több alkalommal hatástalanították, illetve élesítették. Vagyis a felperes már nagyjából 5 perce az uszoda parkolójában tartózkodott, amikor a riasztó rendszert „babrálták”, majd a járművet a benne lévő EVO kártyával együtt elindították. A diszpécserközpont a hozzá 21:14-kor befutott telefonhívás alapján már 21:15-kor aktiválta a motortiltást és a jármű pozícióját is megadta, vagyis haladéktalanul reagált és intézkedett a szerződésnek megfelelően. A felperes telefonálását követően lekérdezett adatok szerint a jármű ekkor már állt a P.C. mellett, a bal első ajtaja, illetve a csomagtér ajtaja is nyitva volt, tehát a védelmi rendszer a gépkocsi helyzetét, állapotát, az ajtók nyitott állapotát érzékelte. A rendszer segítségével sikerült a járművet megtalálni. Mindez önmagában bizonyította, hogy a jármű védelmi rendszere működött, a kommunikáció fennállt, csak az E. kártya jelenléte miatt az illetéktelen használatot nem kellett, hogy jelezze.
- [42] Jelentősnek minősítette azt a rendőrségi szemlejegyzőkönyvben szereplő körülményt, miszerint a járműnek mind a négy ajtó ablaka leeresztett állapotban volt, ami a gyári riasztó kiiktatására utal. Egyáltalán nem nyert bizonyítást, hogy a felperes gépkocsijába olyan módon jutottak be és olyan módon indították azt el, ami az alperesnek felróható lett volna. A gépkocsi gyári riasztójának a kiiktatása egyrészt nem utal „nyilvánvalóan” lopásra, másrészt egy jármű eltulajdonításának nem feltétlenül a feltörés az első lépése, mert a nagyobb értékű járműveket egyszerűen elviszik a helyükről.
- [43] Tévesen szerepel az ítéletek tényállásában a jármű ajtajának erőszakos kinyitása is, mivel egyrészt az ajtó zárjának a megrongálása bármikor történhetett a jármű megtalálásig terjedő időszakban, másrészt a zár megrongálása önmagában nem vészhelyzet. A zárnak a jármű elindítása előtti megrongálását és a jármű ezáltal történő használatát a felperes egyáltalán nem bizonyította. A bal első ajtó zárbetétjének az esetleges eltávolítása után ezen típusú gépkocsik központi zárjának oldása az ajtóban található bowden meghúzásával erőszak nélkül történik. A motor beindítását ezt követően a gyári indításgátlónak kellett volna megakadályoznia, ami nem az alperes érdekkörébe tartozó berendezés. Kiiktatásának a megelőzése a felperes feladata lett volna a gyári riasztó védelmével együtt. Megjegyezte, a zárbetét kiemelése sem riasztási esemény önmagában, ahogy a központi zárnak a saját távirányítóval történő nyitása sem az.
- [44] Az E. kártya végig a gépkocsi 15 méteres távolságán belül volt, így végig legális használatra vonatkozó jelet adott a gépkocsiban lévő egységnek, és ennek okán nem történt riasztás. A

felperesnek az uszodából történt kijövele után 5 perccel kapcsolgatták a gépkocsi riasztóját, amit a felperesnek a hang és fényjelzések alapján észlelnie kellett volna.

- [45] A rendőrségi szemlejegyzőkönyv szerint a felperes már kijött az uszodából, és a gépkocsi kulcsa is a jármű közelében volt, amikor azt elvitték. A felperes ezért nem hivatkozhat arra, hogy távollétében történt a gépkocsi saját riasztójának és indításgátlójának a hatástalanítása. E körben az alperes a régi Ptk. 4. § (4) bekezdésére hivatkozott.
- [46] A szolgáltatási szerződés kizárólag a gépjármű eltulajdonításának a megelőzésére szolgált. A felperes tudomásul vette, hogy az nem terjed ki a gépkocsi feltörésekor keletkező károkra, valamint következményekre, így a gépjárműben bekövetkező sérülésekre. A szolgáltatási szerződés megbízási szerződés és nem eredménykötelem, tehát az alperes nem vállalt kötelezettséget arra, hogy a felperes gépkocsiját nem fogják ellopni és nem fogják megrongálni. Ha a védelmi rendszer megfelelően működik, az alperes felelőssége nem áll fenn a felperes által érvényesíteni kívánt károkért.
- [47] Helytelennek tartotta azt a hivatkozást, miszerint az ismeretlen elkövetőnek nem lett volna módja megrongálnia a gépkocsit, ha az alperes szerződésszerűen jár el és a szükséges intézkedéseket megteszi. A károkozás megakadályozásának a valós fizikai lehetőségét, az okozati összefüggést a rongálás és az alperes szerződéses kötelezettsége között a felperesnek kellett volna bizonyítania, ami álláspontja szerint nem történt meg.
- [48] Érelmezte, hogy mindkét bíróság kihagyta a tényállásból, hogy a szolgáltatási szerződés V.2. pontja szerint a felperesnek mint előfizetőnek tudomása van arról, hogy a védelmi rendszert, a távfelügyeletet és a telefondíjat kedvezményes áron kapja. Indokoltan került ehhez igazításra a távfelügyeleti havidíj százszorosában a kártérítési felelősség összegének a maximuma. A bíróságok ezzel ellentétes megállapítása egyrészt iratellenes, másrészt nem teszi semmissé a kikötéseket. A felperes a legkisebb alapszolgáltatásokat és a legolcsóbb minimál díjcsomagot vette igénybe. A kikötés a régi Ptk. 314. § (2) bekezdése értelmében nem semmis és nem is tisztességtelen, hiszen a felperes a csökkentett díj pontos ismeretében és tudatában fogadta el a kártérítési limitet. A felperes a szolgáltatási szerződést a megkötését követően egy éven belül nem támadta meg, soha nem kifogásolta.
- [49] A kereset szerződésszegésből eredő kár megtérítésére irányult (rég Ptk. 310. §, 318 § (1), 339. § (1) bekezdés, 209/A. § (2) bekezdés). A felperes mégis harmadik személy által elkövetett szándékos rongálásból eredő kárai megtérítését igényelte, vagyis szerződésen kívül okozott kár iránti igényt érvényesít. Ezzel szemben az alperes szerződésszegést nem követett el.
- [50] A Szolgáltatási szabályzat nem tartalmazza az alperesi kötelezettségek között a védett gépkocsi feltörésének vagy megrongálásának a megakadályozását, ugyanakkor az alperes a felperes bejelentését követően a szerződésben foglaltaknak maradéktalanul eleget tett, haladéktalanul intézkedett. Úgy járt el, ahogy ez az adott helyzetben tőle elvárható volt, ezért még kár esetén is mentesül a felelősség alól.
- [51] A gépkocsiban hagyott E. kártya miatt volt lehetséges a jármű elindítása és elmozdítása. A jármű más helyen történő megrongálása csak azért történhetett meg, mert a felperes lehetővé tette a jármű elvitelét. Ez az alperesnek nem róható fel, így az okozott károkért egyáltalán nem felel (rég Ptk. 310. §).
- [52] Az elsőfokú ítélet a jogellenes behatolásból eredő, a gépkocsiban keletkezett károk megtérítésének az indokoltságát állapította meg, ami a kereseten történő túlterjeszkedésnek tekinthető, ezért ellentétes a régi Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakkal.
- [53] A kirendelt igazságügyi szakértő által megjelölt 1.500.000 forint nagyságú értékcsökkenést

aggályosnak, megalapozatlannak tartotta, az erre alapított bírósági döntések ellentétesek a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Nem tartalmazznak olyan körülményeket az indokolásukban, amelyeket a bíróságok a szakvélemény mérlegelésénél irányadónak vettek különösen arra figyelemmel, hogy a szakértői vélemény ezzel kapcsolatban a ténylegesen levezetett, kiszámolt 775.043 forint összeg helyett minden indok nélkül ezen összeg kétszeresét jelölte meg értékcsökkenésként.

[54] Érelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező végzésében egyértelműen állást foglalt a kereset jogalapjáról, és az új eljárás lefolytatását kizárólag az összezszerűség tekintetében rendelte el. Ennek eredményeként az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban adottnak vette az alperes kártérítési felelősségének a fennálltát, holott saját magának kellett volna mérlegelnie a rendelkezésre álló bizonyítékokat döntése meghozatalánál. Ez sérti a régi Pp. 221. § (1) bekezdését.

[55] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[56] Hangsúlyozta, új tény, körülmény állítására a felülvizsgálati eljárásban nincsen lehetőség, márpedig az alperesnek a felperesi késedelmes bejelentésre utaló előadása új, a régi Pp. 235. § (1) és 270. § (2) bekezdése értelmében figyelembe nem vehető hivatkozás. Az alperesi hivatkozást ténybelileg is megalapozatlannak tartotta. Nem merült fel adat arra nézve, hogy a bejelentéssel késlekedett volna. Az nyilvánvalóan életszerűtlen is, hiszen nincs magyarázat arra, hogy a gépkocsi eltűnésére tekintettel milyen okból ne értesítette volna az alperest azonnal. Az alperes újonnan hivatkozott a rögzített telefonhívás időpontjára, de annak helyes alperesi rögzítésére nézve minden kétséget kizáró bizonyíték nem is áll fenn. Nem annak van jelentősége, hogy az alperesi rendszer a gépkocsi feltalálásakor érzékelte-e az ajtó nyitott állapotát vagy sem, hanem annak, hogy az alperesi rendszer az uszodánál történő parkolás során nem érzékelte az ajtó jogtalan kinyitását. Erre a rendszernek reagálnia kellett volna, mert ez az esemény a szerződés 1.1.1. pontja szerint a gépjármű ellopására utaló vészhelyzetnek minősült.

[57] A jogellenes ajtónyitáshoz fűződő riasztási esemény független az E. kártyától és annak hollététől, mert a kártyát a rendszer csak a gyújtás ráadása esetén ellenőrzi. Az ajtó jogellenes felnyitása önmagában olyan „vészhelyzet”, amelyet az alperesnek riasztási eseményként kellett volna kezelnie. Az alperesi rendszer a zártöréses ajtónyitást nem érzékelte, ekként alkalmatlan volt a szerződésben vállalt szolgáltatás ellátására, és nem felelt meg a szerződéses tulajdonságoknak. Ha ez a körülmény a rendszer konfigurálásának hiányosságából ered, az is az alperes felelősségét igazolja. Neki kellett volna ugyanis biztosítani a riasztó és az alperesi rendszer közös működését.

[58] Életszerűtlen és a rendelkezésre álló adatokkal, tényekkel ellentétes az az alperesi hivatkozás, hogy a járművet akkor vitték el, amikor a felperes már kijött az uszodából, és észlelte a riasztó jelzését, hiszen ebben az esetben a gépkocsi feltalálása nem az uszodától jelentős távolságra és súlyosan megrongált állapotban történt volna meg.

[59] A rendőrségi szemlejegyzőkönyv igazolta, hogy a zárat erőszakkal kiszerezték, és azt a helyszínen nem is lelték fel. A régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna igazolnia azt a tényállítást, hogy a gépjárművet jogtalan ajtónyitás nélkül vitték el.

[60] A szolgáltatási szerződés 5.2. pontjából nem következik, hogy az alperes a szolgáltatási, távfelügyeleti, telefon-előfizetési, riasztásonként fizetendő és az adminisztrációs díjból bármilyen kedvezményt adott volna. Éppen ellenkezőleg, a rendelkezésre álló adatok szerint az alperessel az általa előre meghirdetett díjakon kötött szerződést. A fogyasztói szerződésben a

helytállási kötelezettség összecszerűségét korlátozó feltétel tisztességtelen.

- [61] tartotta azt a hivatkozást is, hogy az alperesi szerződésszegés és a bekövetkezett kár között ne állna fenn okozati összefüggés. A gépkocsiban keletkezett kár nem következett volna be, ha az alperes észleli a behatolást és az elindulást, és a szükséges intézkedéseket azonnal megteszi, mert akkor az elkövetőknek nem lett volna módja és ideje a rongálást végrehajtani. Az összecszerűség az aggálytalan szakvéleményen alapult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [62] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése előírja, hogy a felülvizsgálati kérelemben elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következik, hogy a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által megjelölt, tartalmában is kifejtett anyagi és eljárásjogi jogszabálysértéseket vizsgálhatja. A felülbírálat tartalmi és perjogi kereteit a felülvizsgálati kérelem határozza meg [rég Pp. 275. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3., 4.].
- [63] A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet [rég Pp. 270. § (2) bekezdés], ezért a perben korábban meghozott hatályon kívül helyező végzéssel, illetve az elsőfokú ítélettel kapcsolatos felvetések, az azokkal összefüggésbe hozott jogszabálysértések [rég Pp. 213. § (1), 221. § (1) bekezdés] nem vizsgálhatók.
- [64] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében hangsúlyozottan a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértését állította. E rendelkezés szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A törvény idézett rendelkezésének a megsértése csak abban a kivételes esetben állapítható meg, és csak akkor szolgálhat kellő alapul a felülvizsgálathoz, ha a bíróság iratellenes, ellentmondó, a per adataiból okszerűen nem következő megállapítást tett, vagy a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó előírások megsértésével helytelen ténybeli következtetésre jutott.
- [65] Az alperes vitatta, hogy egyáltalán szerződéses kötelezettsége lett volna, hogy a gépjárművédelmi szolgáltatással érintett felperesi gépjármű feltörését észlelje, jelezze, illetve ezek hiányában a részéről szerződésszegés valósult volna meg. A szerződés részét képező Szolgáltatási szabályzat 1.1.1. pontja rögzíti az alperes szerződéses kötelezettségeit, így a vészhelyzetben vállalt szolgáltatásokat is. Ezek között a 2. d.) pont rögzíti az automatikus riasztást a mobilegységbe programozott védelmi funkciók szerint. A szolgáltatás igénybevétele előtt az ügyfél az alperes honlapjáról tájékozódva megtudhatja, hogy a jogtalan behatolás elleni védelem annyit jelent, hogy a védelmi rendszer bekapcsolt állapotban jogtalan ajtónyitás esetén hang- és fényjelzéssel tudatja a környezetével a feltörés tényét, és azonnal értesíti a diszpécserközpontot. Mind az első-, mind a másodfokú bíróság helyesen jutott ezek alapján arra a következtetésre, miszerint az alperes szerződéses kötelezettsége, hogy a gépjármű ellopására utaló esemény bekövetkeztekor – így jogtalan ajtónyitás esetén – azonnal jelezze a vészhelyzetet, a diszpécserközpont pedig azonnal megteszi a bűncselekmény megghiúsítására, az eltulajdonított gépjármű felderítésére a szükséges intézkedéseket.
- [66] Az alperes maga a védelmi rendszer bekapcsolt állapotát nem vitatta, hiszen enélkül utóbb a jármű feltalálási helyét nem is tudta volna meghatározni. A védelmi rendszer bekapcsolt állapota mellett pedig az alperesnek észlelnie kellett volna azt a magatartást, ami a gépjármű

eltulajdonítására utalt. Az alperes álláspontja szerint ez azért nem történt meg, mert a jogtalan behatolás kétséges: a felperes ugyanis nem bizonyította, hogy a zár megrongálása a gépjármű elindítása előtt történt, és ezáltal vált lehetővé a gépkocsi használata. A járműbe történő jogtalan behatolást azonban a rendőrségi szemlejegyzőkönyv igazolja: a baloldali első ajtó zárszerkezetének hiányát írta le utalva arra is, hogy a megtalálás helyszínén a kiszerelt zárszerkezetet nem lelték fel. Ebből okszerűen vonható le az a következtetés, hogy a vezető oldalán az ajtót erőszakos úton, jogtalan behatolással nyitották fel. Még a felperes által vitatott G.M. szakértőtől származó szakvélemény is azt tartalmazza, hogy az ajtónyitás a zártörés után történt a központi zár működésbe hozatalával. Az alperes maga úgy nyilatkozott, hogy zártörés után sem jogtalan az ajtónyitás, ha előtte még a gyári riasztót kikapcsolják. Ezzel szemben ha ilyen módon a riasztójelzés adása zártörés mellett kijátszható, akkor a védelmi rendszer kialakítása nem megfelelő. A zártörés utáni ajtónyitás egyértelműen jogtalan behatolásnak minősül, amit ha nem érzékel a védelmi rendszer, akkor alkalmatlan a szerződésben vállalt cél elérésére. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes olyan vészhelyzet észlelését vállalta, amit a védelmi rendszer nem volt képes érzékelni. Ez pedig szerződésszegésnek minősül.

- [67] Az alperes hivatkozott a gyári riasztó kiiktatására, és ezzel összefüggésben arra, hogy a gépkocsiba harmadik személyek részéről történt bejutás neki nem felróható, nem az ő érdekkörébe tartozik.
- [68] Az alperes azonban maga adta elő, hogy a gyári riasztóberendezés és az alperesi védelmi rendszer összehangolása útján működött az illetéktelen behatolást jelző funkció. Ha pedig az alperes vállalta a szerződésben az automatikus riasztást vészhelyzetben, akkor a két rendszer összehangolását úgy kellett megoldania, hogy az jogtalan ajtónyitás esetén mindenképpen jelezzon. A szolgáltatás teljesítéséhez szükséges berendezést az alperes biztosította, annak a szerződés célját kielégítő módon történő telepítése is az alperes kötelezettsége volt. Az alperes érdekkörébe tartozott, hogy a telepített eszköz alkalmas legyen a szerződéses cél biztosítására.
- [69] Az alperes által vállalt automatikus riasztáshoz nem volt szükség arra, hogy a felperes bejelentéssel éljen. Nem volt ezért felperesi közrehatásként értékelhető, hogy a jármű eltűnéséről mikor tett bejelentést, mert a jármű helyzetét és a vészhelyzetnek megfelelő szituációt az alperesnek ettől függetlenül észlelnie kellett volna. Az alperesnek nem a felperesi bejelentést követően volt azonnali intézkedési kötelezettsége, hanem már ezt megelőzően. Így mulasztása felróhatóságát nem mentette ki. A felülvizsgálati kérelemben írt, a felperes késedelmes bejelentésére vonatkozó hivatkozások egyebekben nem bizonyított tények.
- [70] Az E. kártya holléte az okozati összefüggés fennállta szempontjából közömbös. A védelmi rendszernek önmagában kellett nyújtania az erre vonatkozó szerződésben és szolgáltatási szabályzatban írt funkciókat. A G.W. szolgáltatást egy kiegészítő szerződés keretében vállalta az alperes, külön előfizetési díj mellett. E kiegészítő szolgáltatás nyújtásához volt szükség az E. kártyára, ami azt követően azonosítja a gépjármű jogos vezetőjét, hogy a gyújtást ráadta a motorra, illetve a gyújtás melletti vezetőoldali ajtónyitást követően.
- [71] Az első és a károsodáshoz vezető okfolyamatot elindító magatartás a vezető oldali zár feltörése, és így a jármű ajtajának a felnyitása volt, amit a védelmi rendszernek az E. kártyától függetlenül észlelnie kellett volna. Az eljáró bíróságok okszerű következtetésre jutottak, amikor megállapították, hogy ha a rendszer a jogtalan ajtónyitást észlelte volna, az E. kártya gépjárműben hagyásának semmilyen jelentősége nem lett volna. A gépkocsi feltörése nélkül ugyanis az elkövetők nem jutottak volna be a gépkocsiba, így annak tényleges használata fel sem

merülhetett volna: emiatt az E. kártya gépkocsiban hagyásának, ezáltal a használattal kapcsolatos veszélyhelyzet észlelése kizártságának már nem volt jelentősége az okozati összefüggés szempontjából. A károkozáshoz vezető, azt elindító magatartás a gépjármű feltörése mint veszélyhelyzet észlelésének, jelzésének, majd ez alapján a rögtöni intézkedésnek a hiánya volt.

- [72] Az alperes a felperes közrehatásaként azt az általa állított tényt kérte figyelembe venni, hogy a gépkocsi saját riasztójának a hatástalanítása nem a felperes távollétében történt, hanem miután kijött az uszodából, és a gépjármű kulcsa is a gépkocsi közelében volt. Így végső soron a felperes magatartására vezethető vissza a jármű eltulajdonítása [régi Ptk. 4. § (4) bekezdés]. Az alperes tehát a károsulti közrehatásra utalva kívánt mentesülni, de megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Ptk. 340. §-át nem hívta fel, az e körbe sorolható felperesi magatartást a Kúria nem vizsgálhatta, nem értékelhette.
- [73] Mindezeket összevetve a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás megalapozott, a régi Pp. 206. § (1) bekezdése nem sérült. A megállapított tényállás mellett az alperest szerződésszegés terheli, és köteles megtéríteni azt a kárt, ami a szerződésszerű szolgáltatás mellett nem következett volna be.
- [74] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a jogerős ítélet szerződésszegéssel okozott kár megtérítése címén marasztalta, holott a kárt ténylegesen harmadik személyek rongálással, azaz szerződésen kívül okozták. Az alperes lényegében a közös károkozók károsulttal szembeni kárfelelősségének kérdését vetette fel, de e hivatkozásával összefüggésben jogszabálysértést és megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg. Az alperes passzív perbeli legitimációja a perben ez ideig nem volt vitatott, de a régi Ptk. 344. § és 337. § (1) bekezdésére figyelemmel nem is kétséges. A Kúria ezzel kapcsolatos részletes álláspontját – jogszabálysértés megjelölése hiányában – a régi Pp. 272. § (2) bekezdésére figyelemmel nem fejti ki.
- [75] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott arra, hogy a szerződésben maximálták a kártérítési felelősség esetén fizetendő összeget a mindenkor távfelügyeleti díj 100-szorosában, mert a szolgáltatását kedvezményes áron biztosította. A régi Ptk. 314. § (2) bekezdése szerint a szerződésszegésért való felelősséget – ha jogszabály másként nem rendelkezik – nem lehet kizárni és korlátozni, kivéve, ha az ezzel járó hátrányt az ellenszolgáltatás megfelelő csökkentése vagy egyéb előny kiegyenlíti. E rendelkezés alkalmazásához az szükséges, hogy magából a szerződésből egyértelműen derüljön ki, hogy a díjkedvezmény a felelősség korlátozása fejében történt. Ez az adott szerződésblanketta értelmezése alapján nem állapítható meg. Adott esetben már a szerződés preambulumban szerepel a felelősségkorlátozó kikötés, még mielőtt a szerződés tárgyát, a felek kötelezettségeit meghatározta volna. Így a felek szerződéséből nem tűnik ki, hogy az alperes által biztosított díjkedvezmény kifejezetten a kárfelelősség korlátozásának a kiegyenlítésére szolgálna. A jogerős ítélet továbbá helyesen állapította meg, hogy a felek között fogyasztói szerződés jött létre, és e kikötést ennek tükrében kell értékelni. A felek jogviszonyára irányadó, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § h) pontja szerint a fogyasztói szerződésben az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni különösen azt a szerződési feltételt, amely kizárja vagy korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló jogait a fogyasztóval szerződő fél szerződésszegése esetén. E vélelmet az alperes nem döntötte meg, a kikötés semmisségét [régi Ptk. 209/A. (2) bekezdés] a jogerős ítélet helytállóan állapította meg.
- [76] Az igazságügyi műszaki szakértői vélemény alapján meghatározott értékcsökkenés mértékét a felülvizsgálati kérelem vitatta, a szakértői véleményt kifogásolta, de ezzel összefüggő eljárási

szabálysértésként kizárólag a régi Pp. 221. §-át határozta meg. Az összegszerűség megállapítása körében az elsőfokú bíróság és a döntését helybenhagyó másodfokú bíróság egyaránt eleget tett az indokolási kötelezettségének. Megállapítható, hogy az milyen bizonyítékon (szakértői vélemény) alapul, milyen szempontok figyelembevétele mellett.

Záró rész

- [77] A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben előadott okból nem volt jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [78] A perköltségről szóló rendelkezés a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésén, 4/A. §-án alapult.
- [79] Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. november 18.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró